

Oversigt over Plantesygdomme.

241. — Juni 1940.

Der er for Juni Maaned indkommet Beretninger fra 94 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 751 Forespørgsler.

Temperaturen blev meget høj i hele Maaneden og højest i Maanedens sidste Halvdel. I Maanedens to første Uger laa Temperaturen fra ca. 1.5 til ca. 2.5° over Normalen, medens den i Ugen fra d. 15.—22. var væsentlig højere, nemlig indtil 6° over Normalen. Middel-Minimumstemperaturen svingede stærkt fra ca. 7 til ca. 14°, og de laveste Temperaturer maalttes i Nord- og Midtjylland samt i det sydvestlige Sønderjylland.

Nedbøren blev for Landet som Helhed kun ca. 46 % af Normalen, nemlig 21 mm mod Normalen paa 46 mm, og den faldt fortrinsvis i Maanedens sidste 4 à 5 Dage, medens Maanedens første 3 Uger var saa godt som regnløse. Nedbørmængderne faldt meget uens, hvad der ses af følgende Tal i mm mod Normalen i (). Jylland: Vendsyssel 17 (45), Vestjylland 2 (43), Midtjylland 14 (47), Østjylland 27 (45), Sydjylland 16 (49) og Sønderjylland 16 (53). Øerne: Fyn 10 (46), Midt- og Vestsjælland 34 (43), Nordøstsjælland 43 (48), Sydøstsjælland og Møn 22 (44), Lolland og Falster 31 (46) og Bornholm 10 (37). Men ogsaa inden for Landsdelene blev Forskellen i Nedbør meget stor, idet Nedbøren for en stor Del faldt som Tordenbyger, der undertiden var meget voldsomme. Den med saa stor Længsel ventede Landeregn faldt saaledes heller ikke i Juni.

KORN.

Manganmangel, Lyspletsyge, viste sig senere i Vaarsæd end sædvanligt. Hvor man ikke tilfører Mangan hvert Aar, er Udbringningen af dette Stof i Aar sket sent mange Steder, fordi man har ventet paa Regn. Virkningen indtraf derfor som Regel først efter Regnen sidst i Maaneden (H. Agergaard, Askov). Angrebene er stærke og fremmes ofte ved Anvendelse af Kalksalpeter i Stedet for Svovlsur Ammoniak, der har været

vanskelig at skaffe (Henry Frederiksen, Frederikshavn). Flere Steder er Mangansulfat udbragt i Dug, hvorved der er iagttaget en hurtig og sikker Virkning (P. Grøntved, Næstved; S. A. Ladefoged, Aars; A. Diederich, Toftlund; S. Nørlund, Hornum). Udsprøjtning af Mangansulfat opløst i Vand er foretaget flere Steder og med god og hurtig Virkning (K. M. Nielsen, Roskilde), selv med svage Opløsninger, hvoraf der er prøvet ca. 1 % i Kolindeggen (E. Staunskjær) og ca. 3 % i Aalborgegnen (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Der er sikkert Grund til at anvende Sprøjtning i langt større Udstrækning end hidtil, ogsaa fordi Mangansulfat er dyrt og kan blive vanskeligt at skaffe, men Sprøjtning forudsætter Anskaffelse af Sprøjter. 20 kg Mangansulfat pr. ha har ogsaa i Aar vist god Virkning ved Udstrøning (Aage Buchreitz, Skærbæk).

Kobbermangel, Gulspidssyge, har i mange Egne af Jylland været usædvanlig stærk i sine Angreb, navnlig i Vaarsæd efter Kaalroer (P. Trosborg, Brande-Sdr. Omme). I mange Egne undlader man desværre at gentage Tilførsel af Kobbersulfat, som i stor Udstrækning blev brugt for ca. 8 Aar siden (Johs. Dons Christensen, Brørup), og det samme kendes fra Egne, hvor man havde begyndt at tilføre dette Stof een Gang i Omdriften (K. Bank, Ulfborg). Kobbersulfatets Knaphed og Kostbarhed vil vanskeliggøre Dyrkningen af kobberfattige Jorder (Georg Nissen, Bylderup-Bov). Ved Næstved er d. 19. Juni iagttaget stærkere Vækst hos Byg, der var sprøjtet med 3 % Blaasten mod Agerkaal, end hvor Sprøjtning ikke have fundet Sted; der fandtes ikke Tegn til Gulspidssyge (P. Grøntved). Det var vel værd at undersøge, om man ved en saadan Sprøjtning mod Ukrudt kan spare en egentlig Bekæmpelse af Gulspidssyge ved Tilførsel af de sædvanlige 50 kg Blaasten pr. ha. Derved kan der maaske tillige opnaas en sikker Virkning af Blaasten ogsaa i en tør Forsommer, hvor Virkningen ofte udebliver ved Udstrøning (A. Diederich, Toftlund).

Kalimangel er konstateret flere Steder i Byg samt et enkelt Sted i Havre paa et meget tidligt Stadium, hvor Havren var ved at buske sig; Havrens Blade havde den typiske, svagt rødlig eller bleglilla Farve, som hyppigst ses ved Skridningstid (S. A. Ladefoged, Aars).

Klorforgiftning er iagttaget paa indsendte Bygplanter fra Lolland og Hads Herred, hvor Jorden havde været udsat for Saltvandsoversvømmelser.

Daarlig Trivsel af Byg er konstateret paa indsendte Planter fra sur Jord eller Jord med et Reaktionstal for lavt for Byg. Bygplanter fra saadan Jord er mindre end normalt, Rødderne er stærkt misdannede, Væksten er spids, og de nederste Bladskeder samt Stængelens nederste Stykke er stærkt rødfarvede.

Hvedens Stinkbrand (*Tilletia caries*). Stærke Angreb er fundet efter Afsvampning ved Nedsænkning og Afskumning af hele Brandkorn (Jacob Wested, Tystofte).

Byggets Stribesyge (*Helminthosporium gramineum*) er iagttaget med stærke Angreb i Marker, hvor Saasæden ikke var afsvampet (Aksel Nielsen, Horsens; Knud Iversen, Klippinge; Vilhelm Nielsen, Stege; Barner Jakobsen, Nykøbing F.).

Græssernes Meldug (*Erysiphe graminis*) er almindelig i Byg selv

i Markér med tynd Plantebestand (Harald Rasmussen, Næsgaard). Hos Rug og Hvede er fundet ret stærke Angreb (S. Nørlund, Hornum; Aage Buchreitz, Skærbæk).

Gulrust (*Puccinia glumarum*) saas paa Rug i første Halvdel af Juni og udviklede sig senere til et meget stærkt Angreb, hvor ca. 30 % af Bladpladen var dækket af Sporehobe (Asger Larsen, Aarslev).

Sortrust (*Puccinia graminis*). Berberisbuske med Skaalrusthobe er fundet følgende Steder: 1 ved Nysø (P. Grøntved, Næstved), 2 i Haslev (B. Munch), 1 ved Faxe (Johs. Johansen, Storeheddinge), 10 ved Frederikshavn (Henry Frederiksen) og 3 i Aalborgegnen (J. Chr. Andersen-Lyngvad); endvidere er der fundet Buske paa Østmøn (J. Winther Eriksen og Vilhelm Nielsen) samt adskillige Buske i Gentofte og i Middelfartegnen.

Kronrust (*Puccinia lolii*). Skaalrust er fundet paa Blade af Korsved (P. Grøntved, Næstved; Knud Iversen, Klippinge).

Dusksvamp (*Dilophia graminis*) er konstateret paa indsendte Planter af Timothé.

BÆLGPLANTER.

Kalimangel er iagttaget flere Steder i Rødkløver.

Kløverens Traadkølle (*Typhula trifolii*) er fundet paa indsendt Materiale.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*). Angreb er fundet ved Højer først i Maaneden.

Sneglebælgens Stængelsvamp (*Phoma medicaginis*) er fundet paa Lucerne fra Fjerritslev.

BEDER.

Rodbrand var yderst almindelig i mange Marker, og Angrebene omtales i 24 Beretninger som stærke med 20—40 % ødelagte Planter og undertiden saa ondartede, at de medførte Omsaaning. De ugunstige Vækstforhold i Maj og især i Juni menes at have fremmet Sygdommen stærkt, ofte i Forbindelse med sen Saaning i ubekvem Jord. Juni Maanedes Tørke og Varme synes navnlig at have fremmet Sygdommen, fordi Roeplanterne voksede meget langsomt. Sygdomsbilledet afveg fra det typiske rodbrandagtige Angreb især derved, at Angrebet fandtes længere nede paa Roden end sædvanligt, og de angrebne Planter døde ikke paa et tidligt Tidspunkt, men bevarede længe omtrent normal grøn Farve, omend de holdt sig smaa og var langt tilbage i Vækst. I mange Tilfælde overvandt Roerne Angrebet, omend med Tilbøjelighed til »Væltesyge« og store Spring i Rækkerne, men i mange Marker synes Sygdommen at skulle faa en kronisk Karakter. Rodbrand forekom som sædvanlig paa ikke kalktrængende Jord med tilstrækkelig høj Reaktion for Bederoer, ligesom den ogsaa fandtes, hvor Roefrøet var afsvampet, hvad antagelig gælder for Størstedelen af det anvendte Frø. Da Rodbrand kan fremkaldes af forskellige Svampe, f. Eks. *Pythium*, *Phoma*, *Rhizoctonia* og andre, er det muligt, at de forskellige Aars Vejrforhold byder ulige gunstige Kaar for een eller flere af disse Svampe, hvorved Sygdommens Forløb bliver uens fra Aar til Aar.

KARTOFLER.

Bladrullesyge er iagttaget mange Steder, men Angrebene er endnu hyppigst svage, hvilket kan skyldes, at Kartofflernes Vækst er forsinket (Johs. Dons Christensen, Brørup; K. Bank, Ulfborg). Enkelte Steder er dog truffet ret stærke Angreb ved Anvendelse af bladrullesyge Læggekartofler (P. Grøntved, Næstved); i mange Marker er fundet 50 % syge Planter (Knud Iversen, Klippinge).

Mosaiksyge er ligeledes endnu svag, omend der er konstateret Angreb med 15—20 % syge Planter (B. Munch, Haslev). Af Læggemateriale fra to anerkendte Fremavlssteder er der i det ene Parti optalt 5 og i det andet 33 % Mosaiksyge (P. Riis Vestergaard, Samsø).

Det er sandsynligt, at de to Virussygdomme i Aar bliver af stor økonomisk Betydning for Kartoffeludbyttet, fordi man mange Steder har været henvist til at lægge ikke-virusfri Kartoffler, da saadanne var vanskelige at faa til Købs sidste Efteraar, og Vinteren har ødelagt mange Læggekartofler.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Der forelaa ikke ved Maanedens Udgang Meddelelser om Angreb af Skimmel.

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*) er konstateret paa Kartoffler fra en Have i Branderup (A. Diederich, Toftlund).

HØR.

Hørrens Stængelsyge (*Polyspora lini*) er fundet paa indsendte Hørplanter.

I flere Prøver af indsendte Hørplanter er fundet Sygdomstegn, der minder om Mangelsygdomme saasom Mangan- og Kalimangel, hvilket nu undersøges nærmere.

HANS R. HANSEN.

FRUGTHAVEN.

28 Besvarelser af Skemaet angaaende Frugttræernes og Frugtbuskenes Sygdomme i Juni har givet nedenstaaende Resultat. Hertil kommer to Tilfælde, hvor Graa Monilia paa Æbleskud og Stikkelsbærdræber er sat paa Overgangen mellem svagt og stærkt ved almindelige Angreb.

Svampesygdomme m. m. paa Frugttræer og Frugtbuske	Intet Angreb	Angreb ikke almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Æblemeldug	9	7	1	3	—
Æbleskurv	4	11	—	6	2
Pæreskurv	2	11	—	5	2
Monilia paa Æbleskud	5	7	5	6	2
Monilia paa Pæreskud	11	3	2	2	1
Monilia paa Kirsebærskud	3	4	6	5	6
Monilia paa Blommeskud	5	7	4	2	3
Stikkelsbærdræber	—	2	5	7	11

Æblemeldug (*Podosphaera leucotricha*) synes kun at optræde svagt i Aar.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) fandtes d. 6. og 7. Juni i Nord-sjælland og d. 6. Juni i Sdr. Næraa paa Fyn. Enkelte Indberettere med-deler om betydelige Angreb; der skrives saaledes fra Nordjylland, at trods det varme og tørre Vejr findes der ikke saa faa Angreb af Æble-skurv paa Bladene (Arne Pallesen). Paa Blangstedgaard er der meget Skurv paa ubehandlede og udelukkende pudrede Træer i godt Læ, medens yngre Træer paa mere aaben Plads endnu er skurvfri (N. Dullum). I Nord- og Midtfyn er Skurv iagttaget paa de fleste Sorter, især langs Hegn, hvor Solen kommer sent til; den betydelige Nattefugtighed efter de meget varme Dage har sikkert været medvirkende til at skaffe Be-tingelser for Smitte (H. Møller). I Mariibo Amt er stærke Angreb iagt-taget ca. d. 20. Juni; de er godt udbredt, trods det tørre Vejr (Georg Jensen). Fra Stevns-Faxeegnen skrives, at der mange Steder er stærke Angreb af Skurv baade paa Blade og Frugter (P. Helt). Som Helhed synes Skurven dog endnu ikke at være alvorlig. Der er sikkert mange Steder, hvor man paa Grund af Udgifter og Vanskelighed med at faa Kemikalier vil sprøjte eller pudre mindre end ellers. Det maa meget til-raades, at der saadanne Steder holdes særlig godt Øje med Skurven og skrides ind med Bekæmpelsesmidler, naar Angrebet begynder at vise sig, eller naar det falder i med fugtigt Vejr, især hvis det er fugtigt, varmt og stille Vejr. Der bør lægges Vægt paa, at den meste Bekæmpelse ofres paa de mest modtagelige Sorter. Alle Træerne skal ikke nødvendigvis sprøjtes eller pudres hver Gang.

Pæreskurv (*Venturia pirina*) forholder sig i det hele som Æble-skurv; snarest er Angrebet noget mindre. Fra et Sted fremhæves det, at det især er Frugtangrebet, som ses; denne Bemærkning har sikkert almen Gyldighed. Der foreligger kun faa Indberetninger om Angreb af Betyd-ning. Paa Ringe-Ryslingeegnen saas stærke Angreb først paa Maaneden. Ogsaa i Plantager optraadte Sygdommen, omend nok saa godartet (H. Møller). Paa Spangsbjerg er der noget Angreb paa Hasselpære; de øvrige Sorter er saa godt som frie (E. Christiansen). Paa Næstvedegnen er Pærefrugterne hist og her angrebet, værst paa Williams og Hasselpære (M. E. Elting). Paa Svendborgegnen er der set Angreb paa Clapps Fa-vorite og Charneu. Ved Lyngby er Clapps ogsaa nævnt som særlig an-grebet. Fra Stevns-Faxeegnen skrives, at der er mere Pæreskurv nu, end der plejer at være paa denne Tid af Sommeren, og de faa Frugter, der er, er mange Steder stærkt angrebet (P. Helt).

Graa Monilia (*Monilia laxa f. mali*) paa Æbleskud er ikke særlig slem i Aar, selv om spredte Angreb ses hist og her. Fra flere Sider gøres der opmærksom paa, at Monilia kan forveksles med Eftervirkning af Frostskaade, en Forveksling, som vi ogsaa har haft Lejlighed til at kon-statere. Fra Stadil fremhæves Pederstrup som særlig angrebet (N. Gram). Ved Tystofte er Angrebet meget udbredt i Sorterne Dronning Louise og Cox' Orange (A. Feilberg), ved Spangsbjerg især i Filippa (Edv. Chri-stiansen).

Graa Monilia (*Monilia laxa*) er i enkelte Tilfælde anført som alvor-

lig paa Pære og Blomme. Disse Angivelser maa dog tages med Forbehold, da Moniliaangreb kan forveksles med Frostskaade. Paa Pære og Blomme plejer Angrebet jo altid at være af underordnet Betydning. Som sædvanligt er der en Del Angreb paa Kirsebær, især Surkirsebær. F. Eks. fra Næstved skrives om meget slemt Angreb paa næsten alle Kirsebærtræer og fra Sorø og Holbæk Amter, at der flere Steder er stærke Angreb (M. E. Elting, Willy Nielsen, N. F. J. Larsen), ligesom den er alvorlig paa Sydfyn, og der er set nogle alvorlige Tilfælde paa Strynø (Chr. Greve, Hans Larsen).

Stikkelsbærræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) er ualmindelig ondartet i Aar mange Steder rundt omkring i Landet, selv hvor der er sprøjtet meget. Det værste Tilfælde i den Retning foreligger i Maribo Amt, hvor Buskene har faaet 10 % Blaasten i Vinter, senere alkalisk Kobbersodavædske og derpaa Formalin, og Angrebet dog er saa stærkt, at Konsulent Georg Jensen aldrig har set saa angrebne Buske paa fri Mark.

I Modsætning hertil skrives fra Svendborg Amt, at Sprøjtning i Knopbrydning med 4 % Blaasten og senere Formalinsprøjtning har kunnet holde Angrebet nede. Unge, forholdsvis aabne Buske pudret 4 Gange med Bordeauxpudder har kunnet holdes fri for Angreb (Hans Larsen). Ved Studsgaard har Overbrusning med Sæbevand 1 Gang om Maaneden (f. Eks. efter Storvask) tilsyneladende virket bedre end Sprøjtning om Vinteren med Blaasten (C. Esbensen).

Naar man bedømmer Resultater af Bekæmpelsen ude i Praksis, maa man ikke glemme, at Sygdommen kan optræde meget varierende. Et typisk Eksempel herpaa ses paa Spangsbjerg Forsøgsstation, hvor et Stykke med gamle Buske er saa godt som rent for Stikkelsbærræber i Aar, medens de var angrebet i Fjor. Derimod er et Parti unge Buske, som ikke var angrebet i Fjor, nu stærkt angrebet (Edv. Christiansen).

I Maribo Amt er Whitesmith set uden Angreb ved Siden af angrebne Sorter (Georg Jensen). I Gødningforsøgene med Whinhams Industry og Green Willow paa Blangstedgaard er Angreb almindelige i kraftigt gødede Parceller, medens der i Parceller med svag Vækst intet Angreb er (N. Dullum).

Frostskaaden paa Frugttræer m. m. giver sig stadigt Udslag i, at nogle Grene paa Frugttræer gaar ud. Som Helhed synes Skaden dog ikke nær saa alvorlig som antaget i Foraaret. Det har dog i den allersidste Tid vist sig, at adskillige Kirsebærtræer, især Sødkiisebær, i Nordsjælland faar den ene døde Gren efter den anden. Hvor meget heraf, der skyldes Frostskaade, og hvor meget Bakteriekræft, kan ikke siges, men meget tyder paa, at Frostskaaden er den væsentligste Aarsag.

Paa en københavnsk Kirkegaard har det vist sig, at Thuja, som er blevet sprøjtet i September 1939 mod Skjoldlus med 2 % Sprøjteolie, har taget langt mere Skade af Kulden i Vinter og i Foraaret end Thuja sprøjtet med 2 % Effectol. Tax har i begge Tilfælde ligesom mange usprøjtede Tax lidt meget.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSPLANTER.

Havreaal (*Heterodera Schachtii*). Fra Sydsjælland (P. Grøntved), Præstø Amt (B. Munch), Nordthy (F. C. Frandsen) m. m. skrives, at Angrebene er overordentlig ondartede, men efter de øvrige Indberetninger at dømme er Angreb vel hyppige, men ikke særlig alvorlige i Sammenligning med de foregaaende Aar.

Jordkrebs (*Gryllotalpa vulgaris*). I en Have paa Møn blev 10 % af Jordbær- og Kaalplanter ødelagt af Jordkrebs. En Rede med Æg blev fundet d. 23. Juni (Vilhelm Nielsen). Et andet Fund paa Møn er indberettet af J. Winther Eriksen.

Kaalthrups (*Thrips angusticeps*). I Oversigten for Maj Maaned blev det fremhævet, at Angreb af dette Skadedyr var usædvanlig almindelige i Aar. Nu skrives fra Stevns: »De fleste Kaalroemarker har været meget stærkt angrebet af Thrips, og dette i Forbindelse med den Hæmning i Væksten, som Jordlopperne har foraarsaget, har sat Kaalroerne saa langt tilbage i Udvikling, at denne Afgrøde i Øjeblikket tegner usædvanlig daarligt« (J. Johansen). Paa Roskildeegnen blev Roerne næsten alle Steder angrebet, da de var tjenlige til Udtynding, og Skadedyrene hærgede saa stærkt i de følgende 14—20 Dage, at enkelte Landmænd maatte foretage Omsaaning (K. M. Nielsen). Stærke Angreb var almindelige paa Ringstedegnen (C. Moth Bundgaard). Endvidere er der fundet ondartede Angreb ved Andst (J. Dons Christensen) samt ved Kolind (E. Staunskjær) og Grenaa. Herfra skrives: »I en hel Husmandskoloni var der Angreb i alle Kaalroemarker, men kun i større eller mindre Pletter, hvor Roerne gaar fuldstændig i Staa. Det ser ud til, at Angrebet er standset ved Sprøjtning med Nikotin« (A. Larsen-Ledet).

Kaal-tægen (*Strachia oleracea*). Der er forekommet en Del Angreb i Aar. Fra Brørup skrives saaledes, at Tægen findes i praktisk talt alle Kaalroemarker i de udprægede Sandegne. Angrebene er tilsyneladende ødelæggende mange Steder. De rødplettede Individer synes at være almindeligere end ellers (J. Dons Christensen).

Græstægen (*Miris dolabratus*). I en Timothémark paa Ringstedegnen fandtes disse Tæger talrigt. Herfra vandrede Skadedyrene ind i en tilgrænsende Bygmark. Baade paa Byg og Timothé iagttoges lyse Bladpletter. Nogen nævneværdig Skade er dog næppe sket (C. Moth Bundgaard).

Pærebladlopper (*Psylla pyrisuga*). Ved Lyngby fandtes et ret stærkt Angreb af dette Skadedyr, der saavidt vides ikke tidligere er bemærket her i Landet. I Modsetning til Æblebladloppen overvintrer denne Art som fuldt udviklet Insekt, der om Foraaret lægger Æg paa Bladene. De ældre Larver træffes fortrinsvis sugende paa Grendele. Naar den endelige Forvandling skal finde Sted, vandrer de dog atter ud paa Bladene. I Laboratoriet klækkedes de voksne Bladlopper d. 1. Juli.

Gulerodsbladloppen (*Trioza viridula*). Et stærkt og flere svage Angreb er iagttaget paa Hornum Forsøgsstation (S. Nørlund).

Bladlus (*Aphididae*) paa Frugttræer. Det tørre og varme Vejr har begunstiget Angrebene, saaledes at mange Æbletræer er slemt medtaget. Paa Blomme og Kirsebær ses begyndende Angreb. Selv om der ogsaa fore-

findes Beretninger, der lyder paa svage Angreb, saa meldes der i langt de fleste Tilfælde om stærke Angreb, der er svære at holde nede.

Blodlus (*Schizoneura lanigera*). Fra Blangstedgaard skrives: »Medens Blodlusen i Fjor viste sig paa Æble allerede i Maj, har vi endnu (29. Juni) ikke kunnet konstatere Angreb« (N. Dullum). I Almindelighed meldes der kun om svage Angreb, og vi er tilbøjelige til at mene, at det er den strenge Vinter, der her har udtyndet Bestanden og derved forsinket Udviklingen, men det er vist ogsaa det eneste Tilfælde, hvor Vinterkuldens Virkning har kunnet spores!

Bedelus (*Aphis fabae*) havde begyndt at vise sig i Markerne, inden Regnen kom, men ingen Beretninger melder endnu om Angreb af Betydning.

Oldenborrelarver (*Melolontha spp.*). I Sydsjælland er der kun set Angreb i Vaarsæd, men disse er ret hyppige paa Præstø—Kallehaveegnen (P. Grøntved). Syd for Hellebæk er Larverne slemme i en Roemark (H. E. Jensen). Fra Sønderjylland meldes om en Del ret ondartede Angreb særlig i Roemarken ved Skodborg—Københoved (Fr. Slipsager). Et svagt Angreb er set i Tyrrestrup (Har. Jensen).

Gaasebille (*Phyllopertha horticola*). Medens Gaasebillesværme kun har været bemærket lokalt paa Sjælland, har de i Aar været almindelige i Jylland og især i den nordlige Del. Fra »Nordjylland« skrives, at de første Biller saas d. 11. Juni, og at de var saa godt som forsvundne d. 30. (A. Pallesen). Stærke eller middelstærke Angreb er rapporteret fra Skive samt Hornum og andre Steder i Himmerland, Djursland, Varde samt Skærbæk. Der er anrettet en Del Skade paa Frugttræer (Æble, Kirsebær), men i adskillige Beretninger, f. Eks. fra Hornum (S. Nørlund) og andre Steder i Himmerland (K. Hasle Nielsen), omtales Gnav paa Rødkløverhoveden og i Roemarken. Det meddeles (N. Gram), at man paa Grenaaegnen kalder Billen for »Faarestower«, medens Betegnelsen paa Silkeborgegnen er »Hvedebasser« eller »Faaretæger«.

Glimmerbøsser (*Meligethes aeneus*). Fra Skelskør skrives: »Angrebet har været slemt paa de faa og svage Frømarker. Særlig er Radisfrømarker stærkt hærget« (H. Wraae-Jensen). Fra Aarslev: »Omkring Midten af Juni var der et kraftigt Angreb i Gul Sennep. Een Gang Pudring med Derris standsede Angrebet« (A. Larsen). Fra Antvorskov meldes om et slemt Angreb i 2 Tdr. Land Kaalroefrø. Pudring med 10 % Derris hjalp, men klarede dog ikke Sagen (E. V. Ellehauge). Ogsaa fra Horsens skrives om stærke Angreb (A. Nielsen).

Aadselbillelarver (*Blitophaga opaca*). Medens der kun er rapporteret forholdsvis faa Angreb af Betydning paa Øerne, har Larverne hærget slemt i Jylland. Fra forskellige Egne af Sønderjylland skrives om meget alvorlige Angreb (Fr. Slipsager, M. Nissen, P. Rasmussen, A. Diederich, G. Nissen, Aa. Buchreitz), der lokalt har nødvendiggjort Omsaaning. Stærke Angreb forekom endvidere ved Ribe (J. Siggaard), Lindknud-Vorbasse (J. Dons Christensen), Brande (P. Trosborg), Studsgaard (C. Esbensen), Ulfborg (K. Bank), Hornum (S. Nørlund), Himmerland (S. A. Ladefoged), Lemvig (N. Mølgaard) og i een Mark ved Frederikshavn (H. Frederiksen). Giftklid blev ofte anvendt med Held, men det

voldte Vanskelighed at skaffe Hvedeklid, hvorfor man prøvede at anvende andet Materiale saasom Grutning.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Alle indkomne Beretninger lyder paa stærke Angreb i Korn og Roer. Fra Stensballe ved Horsens skrives saaledes om et Angreb i Byg, der er 3. Afgrøde efter permanent. Græsleje. Forfrugten var Kaalroer og Betaroer, men Angrebet var stærkest i den Del af Marken, hvor der var Kaalroer til Forfrugt. Betaroerne var opfodret med Top, medens Kaalroetoppen var nedpløjet (Johs. Pedersen).

Den 24-plettede Mariehøne (*Subcoccinella 24-punctata*) gjorde sig mere bemærket end ellers. Dens ejendommeligt riflede Larvegnav saas ofte, navnlig i det nordlige Jylland, paa Bedeplanternes Blade. Særlig talrigt forekom Larverne paa Melde og Gaasefod, hvorfra de gik over paa Bederne. Billens Æg fandtes dog ogsaa paa Bederne. Mariehønens Larve blev ofte truffet i Selskab med Skjoldbillelarverne.

Skjoldbillelarver (*Cassida nebulosa*). Der er rapporteret ualmindelig mange og stærke Angreb af disse Skadedyr paa Beder. Angreb er fundet paa Lolland (H. H. Holme Hansen), men de fleste forekom i Jylland. Fra Bjerringbro skrives saaledes: »Mange katastrofale Angreb« (N. P. Johansen). Andre Indberetninger foreligger fra Hornum (S. Nør-lund) og andre Steder i Himmerland (S. A. Ladefoged), fra Hobro (F. Bek Pedersen) samt fra Gislev og Gedsted. Ved Bramminge (K. Jakobsen) syntes det at være Arten *Cassida nobilis*, der gjorde mest Skade. I nogle Tilfælde har man med Held anvendt Sprojtning med Blyarsenat. Det kan ikke noksom indskræpes, at Bekæmpelsen maa rettes mod »Melderne«, hvorfra Larverne kommer!

Jordløpper (*Phyllotreta spp.*). Med faa Undtagelser lyder Beretningerne paa Angreb, der har været usædvanlig langvarige og ondartede og ofte har medført Omsaaning, een eller flere Gange. — Som Eksempel skal anføres en Indberetning fra Sønderborg—Aabenraa: »Har været meget ondartede, særlig paa Als. Mange Kaalroemarker er blevet saaet om, men ogsaa anden Gang blev de ødelagt af Løpper, saa at det næsten er en Undtagelse med et blot nogenlunde godt Stykke Kaalroer. Mange Landmænd, særlig paa de mindre Ejendomme, har nu bandlyst Kaalroedyrkningen paa disse Egne« (Fr. Slipsager).

Snudebiller (*Magdalis pruni*). Denne lille matsorte Snudebille har optraadt usædvanlig talrigt paa Bladene af Æbletræer i Nordsjælland (Hillerød—Fredensborgegnen) og har gjort Skade ved sit Gnav (M. Bischoff, A. Olsen).

»Bladrullere« (*Rhynchites betuleti* = *Bytiscus betulae*). Disse ejendommelige Snudebiller, der lægger deres Æg mellem sammenrullede Blade, gjorde sig bemærket ved Angreb paa et Pæretræ ved Sjælsø (E. Hecht-Nielsen).

Hindbærnsnudebiller (*Anthonomus rubi*) har gjort stor Skade i Jordbærbedene, hvor de bidrog til at forringe Udbyttet.

Kløversnudebiller (*Apion spp.*). Fra Præstø (B. Munch), Haslev (Sv. R. Jensen) og Skelskør (H. Wraae-Jensen) skrives om ret stærke Angreb i Rød- og Hvidkløver. Fra Skelskør skrives, at over Halvdelen af alle Marker er behandlet med Cryocid (20 kg pr. ha) inden Blomstringen,

og at Virkningen i Forsøg synes at være god. Fra Præstø skrives, at Pudring i Hvidkløver har virket godt.

Skulpesnudebiller (*Ceutorrhynchus assimilis*). Fra Antvorskov skrives, at Billerne optræder ondartet i Kaalroefrø i Aar (E. V. Ellehaug).

Halmhvepsen (*Cephus pygmaeus*). Fra Stevns skrives, at Angrebene er fundet flere Steder og synes at være tiltagende (K. Iversen).

Blommehveps (*Hoplocampa fulvicornis*). Angreb er almindelige, men synes ingen Steder at være særlig ondartede.

Æblehveps (*Hoplocampa testudinea*) synes at forholde sig som Blommehveps, idet Angreb er almindelige, men ikke af paafaldende Styrke uden for begrænsede Omraader.

Kaalbladhvepsen (*Athalia spinarum*). Fra Klippinge foreligger Indberetning om et stærkt Angreb i Sennepsfrø (K. Iversen).

Knoporme (*Agrotis spp.*). Fra Brande skrives om et meget stærkt Angreb i en Bedemark. Bestanden af Planter paa $\frac{1}{6}$ ha var omtrent ødelagt. Det afødte Parti af Marken faldt sammen med en afgrænset Del, hvor der var godt med raadne Roer i Foraaret (P. Trosborg). Ogsaa i Nordvesthimmerland er fundet Skade i nogle Marker med Rodfrugt (O. K. Toudal).

Græsuglens Larve (*Charaas graminis*). Som meddelt i sidste Oversigt hærgede Græsuglelarverne stærkt i Sønderjylland, særlig Syd

Angreb af Græsuglens Larve i »Astrup Enge«, Brøns Sogn. Bagest ses et kultiveret Areal, der ikke blev angrebet (Aa. Buchreitz fot.).

og Vest for Skærbæk, men ogsaa længere inde i Landet, nemlig Syd for Branderup og Arrild og i Enge Nord for Højrup. Larverne forpuppede sig omkring d. 10. Juni, og Sommerfuglene begyndte at flyve ca. 14 Dage senere. Ifølge Oplysning fra Konsulent Aa. Buchreitz bemærkedes der dog kun meget faa Ugler i Engene. De angrebne Arealer besøgtes livligt af Fugle (Stære med Unger og Alliker), lige siden Larverne begyndte at vise sig. Fuglene har sikkert taget mange Larver og Pupper og muligvis ogsaa udviklede Sommerfugle. I ældre Tid (1864—1920) var der anbragt Stærekasser paa alle Telefonpæle o. lign. Steder, men disse Kasser er senere blevet forsømt, hvad sikkert maa beklages. Det menes, at Angrebene ved Branderup og Arrild m. m. har bevirket, at flere Hundrede Læs Hø er gaaet tabt (A. Diederich). Et mindre Angreb fandtes ved Herning (A. Binderup).

Uglelarver (*Mamestra trifolii*). Denne Art, hvis normale Værtplante angives at være Melde og Gaasefod, angreb nogle Steder i Sønderjylland Beder og Kaalroer og gjorde megen Skade. Angreb af dette Skadedyr er saavidt vides ikke tidligere bemærket her i Landet. Fra Faarhus skrives, at Larverne i Løbet af 3—4 Dage fuldstændig raserede 2 Td. Land med Fodersukkerroer. Alt Ukrudt blev ligeledes taget med Undtagelse af Agersnerle. Da Fodersukkerroerne var taget, fortsatte Larverne over paa Kaalroerne ved Siden af (Fr. Slipsager). Fra Graasten: »Dette Skadedyr (hvorfor ikke kalde det Bedeglen?) har i hele Bov Sogn anrettet overordentlig stor Skade; Larverne har afgrøvet flere Td. Land fuldstændigt. Ompløjning er foretaget. En 5 Td. Land stor Roemark bestod af 3 Td. Land Kaalroer og 2 Td. Sukkerroer. Sukkerroerne blev først angrebet og derefter ompløjet. Kaalroerne lider nu ogsaa en Del. Andre Steder gaar det omtrent lige stærkt ud over Kaalroer og Beder« (M. Nissen). Slemme Angreb forekom endvidere paa Tingleveggen, hvor enkelte Marker blev totalt raseret (G. Nissen), paa Forsøgsstationen i Jyndevad (Fr. Heick) og ved Aabenraa (P. Rasmussen).

Frøgræsuglens Larve (*Apamea testacea*) har gjort sig bemærket i en Del Tilfælde baade i Frøgræsmarker og i Kornafgrøder efter disse. Ved Dalum forekom Larverne saaledes i Byg, men en anden Ugleart (*Hadena sp.*) var ogsaa paa Spil (Fog Petersen). Fra Tystofte skrives om et kraftigt Angreb i Byg efter 2. Aars Timothéudplantninger (Blokke), nedpløjet 15. November 1939. Angrebet iagttoges kun efter Timothé. Endvidere synes Larverne kun at have en lille Aktionsradius, idet Rækkerne i Timothéen (0.5 m) vel kun kunde anes, men en Gang paa 1 m mellem to Afdelinger er meget tydelig i Bygafgrøden. Ogsaa Majs var angrebet i samme Mark (J. Wested).

Maalerlarver (*Biston zonarius*), der ikke har gjort sig bemærket siden 1922, hærgede flere Steder i Jylland. Ved Ribe (J. Siggaard) gik det ud over 1 Td. Land Græs; ved Bredebro (L. Nørgaard) ødelagde Larverne først 1 ha Græs, hvorefter de skadede Gulerødder meget stærkt. Kartofler rørttes ikke, men Larverne aad Bladene af Kaalroer og Beder uden dog at ødelægge Markerne. Ved Fossevangen i St. Vildmose optraadte Larverne i en Gulerodsmark og opaad ca. 3 Skp. Land. De synes

særlig at ynde Pileurt. Sprøjtning med Blyarsenat gav godt Resultat (N. Abildgaard).

Pæregalmyg (*Contarinia pyrivora*). Som sædvanlig meldes der om Angreb af varierende Styrke, men i flere Tilfælde omtales de som svagere end i Fjor.

Fritfluellarver (*Oscinis frit*). Fra Horsens skrives om et stærkt Angreb i en meget sent (1. Juni) saaet Havremark (A. Nielsen). Ejendommelig nok har dette Skadedyr gjort sig meget lidt bemærket i Aar.

Fluellarver (*Elachiptera cornuta*). Fra Tune indsendtes Hvedeplanter, der i den nederste Del var gnavet af Fluellarver. Den 25. Juni klækkedes Fluen, der er beslægtet med Fritfluen. Larverne af de to Arter lever paa omtrent samme Maade og kan let forveksles med hinanden eller med Larverne af Græsfluer (*Opomyza spp.*).

Lupinfluens Larve (*Chortophila trichodactyla*). Fra Bylderup-Bov skrives: »Ingen Lupinafgrøder synes at være gaaet helt fri for Angreb. I en enkelt Mark fandtes 20 pCt. ødelagte Planter. Det skal bemærkes, at ingen Afgrøder er saaet særlig tidligt (G. Nissen). Ogsaa ved Jydevad fandtes Angreb i Lupin, medens Bønner var angrebet ved Borris.

Kaalfluellarver (*Chortophila spp.*). Fra Roskilde skrives, at Larverne har hærget stærkt i Kaalroemarker i de sidste 14 Dage (M. Greve), og ondartede Angreb er konstateret i Odsherred (K. Knudsen). Ogsaa fra Møn meldes om almindelige Angreb (J. Winther Eriksen). Fra Fyn foreligger kun een Indberetning om Angreb, nemlig fra Uggerslev (J. Jeppesen Jensen). Fra Vejen-Brørup skrives, at der vælter usædvanlig mange Kaalroer som Følge af Angrebet (J. Dons Christensen). Endvidere meldes om Angreb fra Esbjerg (S. M. Sørensen), Tylstrup (Sv. Svendsen), Højer (V. Nielsen) og Toftlund (A. Diederich).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Det kan nu siges, at Angrebene har været meget godartede i Aar, selv om der lokalt kan være anrettet Ødelæggelser. Saaledes skrives fra Esbjergegnens, at Larverne har ødelagt mange Kornmarker paa Klægjord, og at store Engstrækninger er ødelagt, dog var der ogsaa mange Smælderlarver, som maaske har haft stor Andel i Skaden (S. M. Sørensen). Ogsaa i Himmerland har der været en Del stærke Angreb i Korn med Udlæg (S. A. Ladefoged). I St. Vildmose saas kun eet betydeligt Angreb i Korn med Udlæg.

Den hessiske Flue (*Mayetiola destructor*). I det nordlige Jylland fandtes Angreb paa en ret iøjnefaldende Del af Straaene i nogle Rugmarker. Fra Ringsted skrives, at der ved Undersøgelse af 7 Hvedemarker fandtes Angreb i de 5. I ingen af disse Marker fandtes Pupper i Fjor. I en Bygmark efter Hvede, der i Fjor var angrebet, fandtes ikke Pupper (C. Moth Bundgaard).

Hvedemyg (*Contarinia tritici* og *Sitodiplosis mosellana*). Fra Abed skrives: »Den 21. Juni saas Myggene i den Hvede, der var i begyndende Skridning. Der synes at være det sædvanlige »Middelantal« nu, efter at Myggene ikke har været set her i to Aar« (H. A. B. Vestergaard).

Bedeflue (*Pegomyia hyoscyami*). Der har været flere og stærkere Angreb end sædvanlig, men ofte meddeles det, at de er kommet ret sent,

og at Planterne er saa store, at de har kunnet modstaa Angrebet. Navnlig paa de fattigere Jorder har der dog ofte været Tale om alvorlig Væksthæmning. Paa Sjælland fandtes stærke Angreb paa Roskildeegnen (M. Greve, K. M. Nielsen), i Odsherred (K. Knudsen), ved Frederiksborg (E. Jensen), paa Stevns (J. Johansen, K. Iversen) og paa Slagelseegnen (E. V. Ellehaug). Andre Steder fandtes svagere Angreb. Paa Lolland-Falster og Møn var Angrebene uden større Betydning. Et stærkt Angreb fandtes paa Langeland (J. Jensen), og flere ondartede Angreb rapporteres fra Samsø (P. Riis Vestergaard). Ogsaa i Jylland er Angreb almindelige, saaledes i Himmerland (S. A. Ladefoged), ved Frederikshavn (H. Frederiksen), paa Mors (J. Gregersen Dal), ved Lemvig (N. Mølgaard) og Grenaa (A. Larsen-Ledet) samt ved Skodborg-Københoved (Fr. Slipsager) og Esbjerg (S. M. Sørensen) m. fl.

Løgfluelarver (*Hylemyia antiqua*). Fra Hornum skrives: »Angrebet har i Lighed med foregaaende Aar været meget slemt, dog har der vist sig at være stor Forskel paa Løg fra Frø behandlet med Kalomel og ubehandlede Frø« (H. Christensen).

Rødt Spind (*Paratetranychus pilosus*). Fra Jerslev skrives: »Uhyre stærke Angreb særlig paa Æble« (N. F. J. Larsen), og der foreligger fra forskellige Landsdele Indberetninger, der ligeledes taler om alvorlige Angreb, medens andre skriver, at Angrebene lige er begyndt, eller endnu er uden større Betydning. Fra Fakse skrives saaledes: »Trods det tørre Vejr ser det ud til, at Angrebene af Rødt Spind er svagere, end de plejer at være« (Ph. Helt).

PROSPER BOVIEN.

